

Alla händer behövs!

Seniorpolitiskt program 2023 - 2027

Moderat Samling
för Åland

Alla händer behövs!

Se våra äldre som en resurs!

Vi vill bygga ett samhälle där människor kan åldras i trygghet och värdighet. Alla ska kunna leva ett aktivt liv och ha inflytande över sin vardag, bemötas med respekt och ha tillgång till god vård och omsorg. Seniorer är ingen enhetlig grupp och äldreomsorgen kan därför inte heller vara enhetlig. Med en stigande livslängd växer också behovet av omsorg och stöd.

Det friska åldrandet, att se äldre som en resurs att ta tillvara och att ha ett väl fungerande samspel mellan generationerna är viktiga delar i vår äldrepolitik. Hälsopolitiken behöver stödja äldreomsorgen genom att bland annat uppmuntra till goda livstilsval. Forskningen visar att livsstilen har betydelse för att skjuta fram åldersproblem och minnessjukdomar. Bland annat kost, motion, rökning och sociala kontakter är faktorer som påverkar. En god äldrepolitik uppmuntrar till och ger möjlighet till ett långt och gott liv. Den kommunala planeringen ska motivera till ett äldrevänligt samhällsbygge: bl.a. hissinstallationer och utrymmen för sociala aktiviteter. En seniormottagning vid ÅHS ska säkerställa att vår äldre befolkning får det stöd som behövs för en fungerande vardag och en god livskvalitet.

Åland är den plats i EU där flest seniorer arbetar enligt EUROSTAT*. Många av Ålands seniorer bidrar till det åländska samhällets utveckling. En bra äldreomsorg bygger på att alla som bara kan och vill ska kunna bo hemma.

Kommunerna behöver i högre grad satsa på förebyggande vård, senioraktiviteter som kan tas emot av många, flexiblare transporter till aktiviteter och hemrehabilitering. Viktigt är också att aktivera dem som lätt blir att sitta hemma ensamma. Vår vision är Åland som världens mest seniorvänliga samhälle, vi kan nå dit om vi jobbar tillsammans!

* Källa: EUROSTAT. Employment rates by sex, age and NUTS 2 regions (%). Age class 55-64, 2021.

Fokusera på personalen!

Den allra största utmaningen för framtidens äldreomsorg är personalbrist och kompetensbrist. Äldreomsorgen behöver vara en attraktiv bransch att jobba i. Den kan bli attraktivare genom flexiblare och friare arbetsscheman.

Personalens medinflytande över planeringen behöver öka. Vi tror också att HR-frågorna behöver prioriteras inom Ålands äldreomsorg: Att det finns ett gott, lyhört och utvecklande ledarskap som visar uppskattning. Den geriatriska kompetensen inom vård- och omsorgspersonalen behöver stärkas.

Vi behöver se till att trivseln inom äldreomsorgen ökar. Annars riskeras att det blir ännu svårare att hitta vikarier och att personalomsättningen blir högre. Nyckeln till framtidens äldreomsorg är att arbetet upplevs som attraktivt.

Vi vill se en satsning på HR-frågor och flexiblare arbetstider inom åländsk äldreomsorg för att göra det mer attraktivt att arbeta inom äldreomsorgen.

Det är också viktigt att uppgifterna fördelas vettigare: De som ger omsorg till våra äldre ska kunna fokusera just på att ge omsorg till våra äldre. Låt dem som är utbildade till närvårdare jobba med det som de utbildats till. Vi behöver även utbilda annan omsorgspersonal. Alla händer behövs!

Antalet 75 åringar och äldre väntas fördubblas till år 2040, detta kommer betyda stora utmaningar för äldreomsorgen. Därför behöver vi aktivt stöda all planering och investering kring äldreomsorgen. Vi behöver mer teknisk innovation och digitala lösningar till åländsk äldreomsorg för att avlasta och förenkla personalens arbete.

Flytta gränsen. Stöd en omorganisering av äldreomsorgen!

Dagens äldreomsorg är splittrad på 16 kommuner och delvis organiserad i kommunförbund. Också Ålands hälso- och sjukvård har en betydelsefull roll. Gränsen mellan ÅHS och kommunerna går idag vid ordet "klinikfärdig", d.v.s. när du är färdigt behandlad är du inte längre ÅHS' utan kommunernas ansvar. Nuvarande ansvarsfördelning skapar "skytteltrafik" mellan kommuner och ÅHS och informationsflödet är trögt.

Vi tror att det är nödvändigt att flytta ”gränsen” så att ÅHS tar ett större ansvar för institutionsvården och demensvården i tyngsta klassen. Vi tror att det annars blir svårt att trygga en värdig äldreomsorg i ett läge då den sjukvårdskrävande vården snabbt ökar i kommunerna. En psykiatrisk avdelning vid ÅHS eller Oasen kan vara ett sätt att hantera den utveckling vi har framför oss. Äldreomsorgen ska finnas där människorna finns, men den mest resurstunga äldreomsorgen behöver centraliseras.

Stöd våra närståendevårdare!

Enligt ÅSUB vårdades år 2021 sammanlagt 395 personer i hemmet. Av dessa var 170 kvinnor och 225 män. Närståendevårdarna gör en betydelsefull insats på Åland och vi vill stötta dem, bland annat genom att höja arvudet för närståendevård med minst 25% (idag är beloppen för vårdklass 1, 2, 3 följande: 439,70 och 646,63 och 976,32 euro per månad). Möjligheterna till avlastning måste utökas.

Höj arvudet för åländsk närståendevård med minst 25% för alla vårdklasser!

Förenkla för äldreomsorgsföretagen!

En av de snabbast växande branscherna på Åland är privat socialvård och privat äldreomsorg. Detta är fråga om lokala företagare. Alla händer behövs, så dessa företag är guld värda både för klienter och för kommuner som avlastning. Fler äldreomsorgsföretag skapar valfrihet, dessutom konkurrens som tvingar andra aktörer att ”vässa sig”. Vi vill ha ett system med servicesedlar för all kommunal senior service på Åland.

En särskild utmaning för äldreomsorgsföretagen är att det finns en ”tillståndsdjungel” som förutsätter flera olika tillstånd av olika aktörer. Vi anser att det räcker med en, effektiv tillsynsmyndighet för privat socialvård – ”delat ansvar är ingens ansvar”.

Stärk våra äldres ekonomi!

För att stärka våra äldres ekonomi vill vi jobba för:

- För att göra det lättare att bo i eget hem bör hemserviceavgiften sänkas och servicesedlar finnas.
- Inkomstbaserade avgifter inom äldreomsorgen ska också inom hemvården baseras på nettoinkomsten efter skatt, annars uppkommer en felaktig dubbelbeskattning.
- Hemserviceavgifter och andra avgifter bör baseras endast på direkta kostnader för kommunen, de indirekta är ju redan skattefinansierade.
- Maxtaket för boendeavgifter (ESB och institution) bör vara lagstadgat och lika över hela Åland. Den maximala månadsavgiften för ESB bör sänkas till cirka 3 000 € och för institution 4 000 €.
- Kvarvarande garantibelopp för boende inom ESB (nu ca 250 €) bör höjas till 350 €/månad och inom institution (nu ca 112 €) till 200 €/månad.
- Ersättningen till närståendevårdare bör säkerställas i landskapslag.

[moderaterna.ax](https://www.moderaterna.ax)